

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ: ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВПЛИВ ГАЛУЗЕВОГО ЧИННИКУ

Сапожніков Р.М.,
Сархан Каміль Сарханли

Одеський національний політехнічний університет

Розвиток конкурентних відносин стимулює пошук нових управлінських інструментів для забезпечення високого рівня ефективної діяльності. Важлива увага при цьому приділяється диверсифікаційному механізму, а посилюють його роль і значення поглиблення глобалізаційних процесів. Організаційно-економічний механізм диверсифікації є інструментом більш ефективного використання наявних ресурсів, яке досягається узгодженою взаємодією всіх його елементів з врахуванням дії зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на господарську діяльність підприємств. Функціонування цього механізму повинно забезпечувати високу економічну, соціальну і екологічну ефективність та підвищувати конкурентоспроможність підприємств [1].

Організаційно-економічну сутність диверсифікації досліджували різні науковці, зокрема В.Г. Андрійчук, К. Боумен, В.А. Доятовський, С. Джолдибаєва, К.С. Коваленко, М.І. Круглов, Л.Ш. Лозовський, П.М. Макаренко, С.В. Мочерний, Б.А. Райзберг, Е.Б. Стародубцева, С.В. Цимбал, Л.О. Шкварчу та ін.

Сучасний етап розвитку економіки характеризується диспропорційністю галузевої структури та нерівномірністю розвитку окремих галузей, значним падінням норми прибутку у традиційних галузях, що і є основними передумовами диверсифікації. Серед головних чинників диверсифікації, на нашу думку, доцільно виокремити техніко-технологічні, економічні, фінансові, соціальні та стратегічні. Результатом диверсифікації є досягнення певних цілей, серед яких доцільно виокремити економічна стабільність та стійкість, економічна ефективність та конкурентоспроможність. Виокремлені нами передумови, цілі та мотиви лежать в основі галузевої диверсифікації [2].

Галузева диверсифікація передбачає алокацію ресурсів у нові види діяльності й сприяє створенню можливостей для кращого використання людського капіталу, збільшенню прибутків підприємств і домогосподарств, підвищенню рівня життя, а також виступає мультиплікатором нових робочих місць.

Незважаючи на наявність недоліків, все ж таки галузева диверсифікація є вкрай необхідною для економіки України. Оскільки Україна є однією із найбільш уразливих країн щодо внутрішніх та зовнішніх викликів. Тому, саме посилення галузевої диверсифікації може відігравати значну роль у зменшенні вразливості країни щодо внутрішніх та зовнішніх загроз та зміцнення її «економічного імунітету» і повернення на траєкторію динамічного і сталого зростання. Тобто галузева диверсифікація створює для економіки можливості сталого зростання через сприятливе бізнес-середовище, наявність кваліфікованих кадрів і вихід на глобальні ринки.

Таким чином, галузева диверсифікація:

- забезпечує різноманіття в галузі через створення умов для виникнення та розвитку нових організаційних структур розвитку та форм господарювання;
- сприяє раціональному і ефективному використанню природно-ресурсного та людського потенціалів;
- створює можливості для соціального розвитку через підвищення економічного добробуту населення;

–є потенціалом до збільшення робочих місць і створення пільгових умов для їх розвитку суміжних галузей ;
–підтримка створення та розвиток мікропідприємств з метою підтримки підприємництва та розвитку економічної структури;
–розвиток туристичної діяльності;
–вдосконалення податкової та бюджетної систем з метою наповнення місцевих бюджетів [2-3].
Підсумовуючи вищезазначене, можна виокремити основні переваги галузевої диверсифікації (рис. 1.)

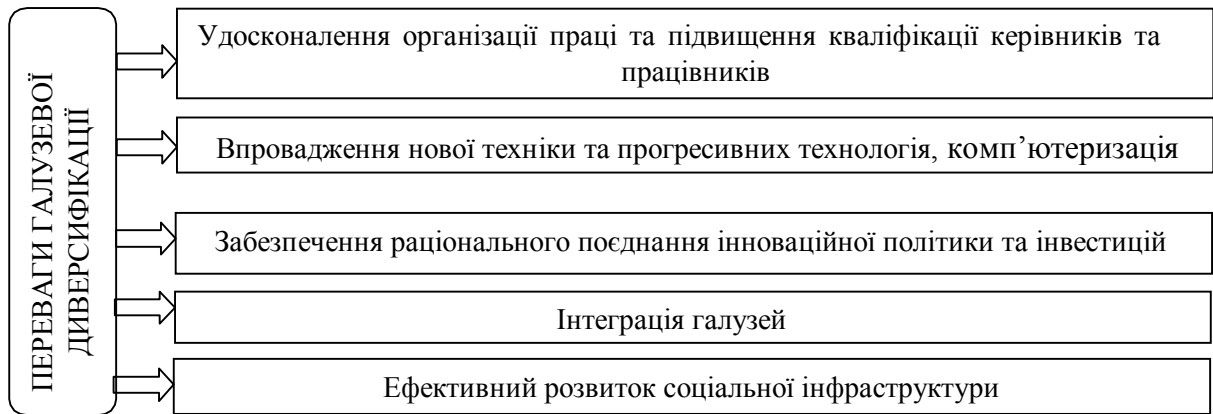

Рисунок 1 – Переваги галузевої диверсифікації [2-5].

Враховуючи те, що вплив кризових явищ на функціонування галузей постійно зростає та відбувається збільшення невизначеності зовнішнього середовища і постає питання перегляду стратегії функціонування економіки, для того щоб краще адаптуватися до нових економічних реалій. Така ситуація є сприятливою для прийняття рішення на користь галузевої диверсифікації, оскільки дозволить підтримати діяльність в період економічного спаду та дасть можливість досягти конкурентних переваг.

Література:

1. Перегуда Є. Ф. Теоретичні основи диверсифікації виробництва / Є. Ф. Перегуда // Наук. вісн. нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – 2012. – № 177, ч. 4. – С. 65–70
2. Куценко В.І. Диверсифікація галузей сільського господарства в Україні: можливості та загрози [Електронний ресурс] / В.І. Куценко // Ефективна економіка. – 2014. – № 7 – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3220>.
3. Ковтуненко К.В. Диверсифікація діяльності виробничого підприємства в умовах глобалізаційних змін / К.В. Ковтуненко, Р.М. Сапожников / Бізнес Інформ. – 2016. – №9. – С. 153-158.
4. Ковтуненко К.В. Теоретико-методологічні засади формування інтелектуального капіталу інноваційно-активного промислового підприємства в умовах стратегічних змін: [монографія] / К.В. Ковтуненко – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. – 496 с.
5. Інноваційна економіка : теоретичні та практичні аспекти / Є. І. Масленніков [та ін.] ; за ред.: Є. І. Масленніков . – Херсон: Грінь Д.С., 2016. – 854 с.